

PŘEDMLUVA K DRUHÉMU VYDÁNÍ

Autory a editory prvního vydání této učebnice potěšila Cena České neurologické společnosti za nejlepší učební text vydaný v roce 2019. Největším oceněním však je obliba knihy, kterou odráží i její rychle rozebraný náklad. Ačkoliv byla primárně určena pro studenty medicíny, ukázalo se, že ji používají i lékaři v úvodní fázi specializační přípravy oboru neurologie.

Druhé, rozšířené vydání učebnice vychází ze zkušeností a připomínek čtenářů k vydání prvnímu. Kromě aktualizace obecné a speciální neurologie byla část věnovaná vyšetření rozšířena o neurologické vyšetření u dětí, poruchy polykání a základy neurogenetiky. Další zásadní doplnění se týká terapeutického oddílu učebnice. Pět nových kapitol přináší přesah do jiných oborů: farmakoterapie, neurochirurgie, neuropsychiatrie, neurologické intenzivní péče a paliativní péče. Tato témata představují každodenní součást práce neurologa, a věříme, že budou užitečná i pro studenty medicíny.

Učebnice dodržuje obecný neurologický přístup, vycházející z příznaků, jež lékař u pacienta vidí, přes návod, jak je vyšetřit a interpretovat, až k úvaze o lokalizaci postižení struktur nervového systému a k volbě vhodných pomocných vyšetření k odhalení příčiny. Speciální část učebnice přináší informace o jednotlivých skupinách neurologických onemocnění od klinického obrazu přes diagnózu a diferenciální diagnózu až po léčbu. Zvláště jsou zvýrazněny klíčové informace, které nesmí student přehlédnout, a každá speciální kapitola má navíc v závěru shrnutí nejdůležitějších bodů.

Rádi bychom, aby se student neučil pouze jednotlivá onemocnění, ale aby se učil přemýšlet, čeho si v praxi všímat, co nesmí přehlédnout, jak indikovat pomocná vyšetření a co od nich může očekávat. Cílem je, aby absolvent lékařské fakulty měl základní přehled o neurologických onemocněních, uměl rozpoznat hlavní neurologické příznaky a syndromy a dokázal neurologického pacienta správně vyšetřit a nasměrovat v každodenní praxi jakéhokoliv lékařského oboru.

Všem čtenářům přejeme, aby si z této učebnice odnesli poznatky, které využijí ve svém dalším profesním životě. Přivítáme všechny připomínky a návrhy, jak k tomu ještě lépe přispět.

Praha, duben 2021

Jménem autorů *Neurologie*
Evžen Růžička, Karel Šonka, Petr Marusič, Robert Rusina

PŘEDMLUVA K PRVNÍMU VYDÁNÍ

Je legitimní touhou každého vysokoškolského pedagoga zúročit svoje celoživotní odborné zkušenosti sepsáním učebnice. Vezmeme-li v úvahu známou poučku, že ďábel tkví v detailu, v tomto případě jde o spojení s neméně pochopitelnou touhou demonstrovat zde hloubku a šíři svých znalostí oboru a více či méně nenápadně upozornit na vlastní, byť zpravidla skromný příspěvek k jeho pokroku. Učební texty tak nabývají na objemu, a zejména jde-li o učebnici pregraduální, student záhy pozná, že mnohé, občas bohužel dokonce většinu, ve své praxi nikdy nebude potřebovat, zejména když se hodlá věnovat jiné specializaci, a to včetně oborů blízkých. Ohromován zevrubným popisem složitých patofyziologických procesů, nezřídka hypotetických, vedoucích ke vzniku a rozvoji jednotlivých chorob, přehledně pak často několik vět věnovaných instrukcím, jak příslušné onemocnění rozpoznat a zejména jak co nejlépe naložit s pacientem.

Po přečtení této učebnice jsem s potěšením konstatoval, že se autorům podařilo tomuto nebezpečí se vyhnout, přičemž jsem nezkoumal, jakou měrou se na tom podíleli tvůrci jednotlivých kapitol, editoři a případně hlavní editor. Empatie se studentem je nepřehlédnutelná nejenom ze stručnosti a srozumitelnosti textu a z důrazu, kladeného na akutní mezi- i vnitrooborově diferenciálně diagnosticky závažné stavy, ale i z vysoce nadstandardní ilustrační, tabelární a typografické úrovně vybavení knihy. Autorům se také daří snímat z neurologie dnes již dávno neplatící, ale bohužel stále přežívající pověst oboru sice s brilantní diagnostikou, nicméně bez jakékoli účinné terapie.

Pokud stručnost ctí autory učebních textů, platí to měrou neztenčenou také pro autory předmluv. Dovolte mi tedy závěrem popřát knize E. Růžičky a kolektivitu oblibu u studentů lékařství a dlouhou životnost. Podle mého soudu má k tomu všechny předpoklady.

V Olomouci, červen 2019

Karel Urbánek